

Nina C. Öhman

Palveluoppiminen musiikkitieteessä

- *PhD Nina C. Öhman (nina.ohman@helsinki.fi) on musiikkitieteen yliopistonlehtori Helsingin yliopistossa.*

Service Learning through Music Research

In recent years, institutions of higher education have assumed increasingly active and visible roles in social engagement. Nonetheless, in discussions about the ways in which universities can effect a positive change in the society, pedagogical activities have often been overlooked. To address this issue, my article presents service learning through music research as an effective catalyst for change. Although service learning is currently a small area of music studies, the existing literature shows its potential for providing positive learning experiences. As a contribution to this growing body of knowledge, I explore my experiences as a graduate student in a music research project and demonstrate how service learning can provide students with an impactful and intellectually stimulating learning experience.

Palveluoppiminen musiikkitieteessä

Nina C. Öhman
.....

Johdanto

Viime vuosien aikana yliopistot ovat näkyvästi lisänneet panostustaan yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Yhteiskunnallinen suuntautuminen kuitenkin myös edelleen herättää kriittistä keskustelua. Sen vuoksi on aiheellista painottaa, että tässä kirjoituksessa esittämäni argumentit pohjautuvat erityisesti soveltavan etnomusikologian alalla tuotettuihin näkemyksiin, jotka haastavat olettamuksen tieteellisen tiedon itseisarvosta ja tieteenteon eristyneisyydestä muusta maailmasta. Niiden mukaan tiedon tuottaminen ja hyödyntäminen ovat olennaisesti sosiaalisia prosesseja, jotka horjuttavat eroa niin sanotusti 'puhtaan' ja soveltavan, 'hyödyllisen' tutkimuksen välillä ja siten jopa kyseenalaistavat täysin riippumattoman tutkimuksen olemassaolon. (Hofman 2010, 23–25; Titon 2015, 4–5.) Näiden näkemysten valossa olen vakuuttunut siitä, että yhteiskunnallisen vaikuttavuuden teemat ovat yhä tärkeämpiä sekä uuden tiedon tuottamiselle että tutkijoiden koulutukselle.

Vaikka yliopistoyhteisöissä tämä suhteellisen uusi panostus yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen usein ilmenee tutkimustyössä, on tullut aika miettiä pedagogisia toimintatapoja, joilla yliopisto-opiskelijoita kannustetaan pohtimaan tiedontuottamista yhteiskunnallisena toimintana. Tälle argumentille on selkeät perusteet: samanaikaisesti kun todellinen ja kestävä sitoutuminen muutokseen edellyttää tieteentekijöiltä vanhojen lähestymistapojen ja asenteiden uudelleen ajattelemista, yliopistojen tulee pyrkiä edesauttamaan uusien käsitysten ja toimintatapojen siirtämistä tuleville tutkijasukupolville. Vielä toistaiseksi opiskelijoiden rooli on huomioitu harvoin yliopistojen yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta käydyssä keskustelussa – sen vuoksi kirjoitukseni tarkoituksena on esittää palveluoppiminen tehokkaana muutoksen katalysaattorina (ks. esim. Muller ja Öhman tulossa; Usner 2010; Averill 2003). Tämän ehdotuksen tueksi osoitan omakohtaisen esimerkin kautta, kuinka palveluoppiminen voi tarjota opiskelijoille musiikkitieteen kursseilla sekä ajatuksia stimuloivan että käytännön taitoja kehittävän oppimiskokemuksen.

Palveluoppiminen

Palveluoppiminen on filosofi John Deweyn ideoista lähtöisin oleva teoreettisen ja käytännöllisen koulutuksen yhdistävä pedagoginen toimintamalli, joka kehittyi Yhdysvalloissa 1960-luvun lopulla. Hiljattain julkaistuun palveluoppimisen institutionalisointia käsittelevään kokoomateokseen *Embedding Service Learning in European Higher Education. Developing a Culture of Civic Engagement* sisältyvässä artikkelissaan Andrew Furco ja Katrina Norvell (2019) osoittavat vaikeuden määritellä palveluoppimista, koska se on monimuotoinen ja aina kontekstisidonnainen pedagoginen toimintatapa. Tarkastellessaan kysymystä, mitä on palveluoppiminen, Furco ja Norvell esittelevät eri aikakausina ja eri alueilla siihen liitettyjä olennaisia toimintaperiaatteita ja tavoitteita. Lopuksi he toteavat, että eurooppalainen palveluoppimisen malli on muodostumassa, ja sen kehityksen perustaksi he tarjoavat Europe Engage -hankkeen tuottaman seuraavan määritelmän:

Palveluoppiminen (joskus myös yhteisölähtöinen oppiminen tai kansalaisosallistaminen) on innovatiivinen pedagoginen lähestymistapa, joka yhdistää opinto-ohjelmaan merkityksellisen yhteisöllisen palvelun tai yhteistyön ja tarjoaa opiskelijoille opintopisteitä oppimiskokemuksesta yhteisöllisessä yhteistyössä ja työskentelystä käytännön ongelman parissa. Reflektio ja kokemuksellisen oppimisen strategiat ovat perustana oppimisprosessille ja palvelu on linkittynyt akateemiseen tieteenalaan. Palveluoppimisen tuodessa yhteen opiskelijoita, tutkijoita ja yliopiston ulkopuolisen yhteisön jäseniä kaikista osapuolista tulee opetuksen voimavaroja, ongelmanratkaisijoita ja yhteistyökumppaneita. Tehokkaan akateemisen ja käytännön oppimisen lisäksi palveluoppimisen laajana tarkoituksena on juurruttaa opiskelijoihin kansalaisvalmiuksia ja vastuuntuntoa sekä työskentelyä kohti positiivista yhteiskunnallista muutosta. (Furco ja Norvell 2019, 33; kirjoittajan oma käänös.)

Tämänhetkiset yliopistojen väliset palveluoppimista edistävät ohjelmat, kuten Europe Engage (EU) ja Campus Compact (Yhdysvallat), osoittavat yhä kasvavan kiinnostuksen opiskelijoiden kansalaistoimintaa tukevia opetusohjelmia kohtaan. Palveluoppimista toteutetaan yliopistojen koulutusohjelmissa maailmanlaajuisesti, muun muassa Australiassa, Etelä-Afrikassa, Brasiliassa ja Hong Kongissa. (Furco ja Norvell 2019, 31–32; Araujo ja Cambria 2013.) Suomessa esimerkiksi Helsingin yliopiston teologian koulutusohjelmassa toteutettiin palveluoppimisen pilottiprojekti uskontoa ja kansalaistoimintaa käsittelevällä kurssilla (Nortomaa ja

Grönlund 2019). Euroopassa teema on erityisen ajankohtainen, kuten jo aiemmin mainitsemani kokoomateos vahvistaa (Aramburuzabala et al. toim. 2019). Vaikka musiikkitieteessä palveluoppiminen ei ole vielä toistaiseksi saanut merkittävää huomiota, se on varteenotettava pedagoginen lähestymistapa. Palveluoppimisen kursseilla opiskelijat pääsevät kokemaan ja tutkimaan musiikkia yhdessä muiden kanssa; musiikin tutkiminen yhteistyössä yliopiston ulkopuolisen yhteisön kanssa osoittaa käytännössä, kuinka tutustuminen musiikilliseen toimintaan sen kulttuurin kontekstissa voi antaa näkymiä ihmisyyden syvälliseen ymmärtämiseen (Titon 2015, 5).

Tieteenhistorian perspektiivistä on tärkeää huomioida, että yhteiskunnallisella ajattelulla ja aktivismilla on erityisesti etnomusikologiassa ja siihen läheisesti liittyvässä antropologiassa jo pitkä perinne (Averill 2010, 8; Averill 2003, 51). Vaikka musiikintutkimuksen koulutusohjelmassa palveluoppiminen on kuitenkin edelleen pieni mutta kasvava erityisalue, olemassa oleva kirjallisuus osoittaa sen mahdollisuudet tuottaa monipuolisesti hyödyllisiä oppimiskokemuksia. Esimerkiksi Gage Averill, Ric Alviso ja Eric Martin Usner ovat julkaisseet kirjoituksia palveluoppimisen tuottamista positiivisista tuloksista musiikintutkimuksen alalla. Heidän monipuolisilla hankkeillaan on ollut myönteisiä vaikutuksia, kuten opiskelijoiden taitojen, tietojen ja yhteiskunnallisen tietoisuuden kehittyminen, opetustyön vaikutuksellisuudesta kumpuava opettajan työtyytyväisyys sekä paikallisten yhteistyökumppanien positiivisesti kokemat vaikutukset ja osallisuus (ks. Averill 2010; Alviso 2010; Usner 2012; Harrison 2012). Aiempien kirjoittajien viitoittamaa tietä seuraten kannatan palveluopiskelun toteuttamista musiikintutkimukseen liittyvien aineiden opetuksessa. Samalla on aika viedä keskustelu askeleen pidemmälle tarkastelemalla lähemmin palveluoppimisen liittyviä keskeisiä kysymyksiä: millaista tietoa tuotetaan, miten ja kenelle?

Palveluoppiminen etnomusikologisen kenttätutkimuksen kursilla

Seuraavaksi tarkastelen yllä olevia kysymyksiä omakohtaisen kokemukseni kautta. Osallistuin etnomusikologian jatko-opiskelijana kenttätutkimusmenetelmien kurssille vuonna 2008. Kurssi järjestettiin osana Pennsylvanian yliopiston musiikinosaston ja Philadelphiassa sijaitsevan Quba-instituutin välistä hanketta. Quba-instituutti on muslimiyhteisö ja peruskoulu. Neljä teini-ikäistä oppilasta sieltä, Pennsylvanian yliopiston

(Penn) perustutkinto-opiskelija ja minä toteutimme yhdessä hip hop -kulttuuria käsittelevän multimediatyöprojektiin. Sen tavoitteena oli tuottaa tietoa hip hop -kulttuurin merkityksistä Quba-instituutin jäsenien keskuudessa.

Kenttämenetelmien kurssi toteutettiin yliopiston yhteiskunnallisen toiminnan keskuksen Netter Center for Community Partnerships koordinoimana palveluoppimiskurssina (Academically Based Community Service course, ABCS). Kurssi oli jatkoa etnomusikologian professori Carol A. Mullerin aloittamalle hankkeelle ”West Philly Music Project”.¹ Vuodesta 2001 hankkeeseen on rakentunut useita ABCS-kenttätyökursseja, joiden aikana opiskelijat ovat paikallisyhteisöjen kanssa tuottaneet tietoa Philadelphian gospel-musiikkikulttuurista ja gospel-musiikin esityshistoriasta, jazz-musiikin muistitietohistoriasta sekä kulttuuriseen ilmaisuun liittyvistä teemoista eri muslimiyhteisöjen keskuudessa. Hankkeen yleisenä tavoitteena on ollut tuottaa materiaalia julkisesti käytettävissä olevaan sähköiseen arkistoon.

Jatkona tähän monivuotiseen musiikilliseen hankkeeseen hip hop -kulttuuri tarjosi mielenkiintoisen tutkimuskohteen erityisesti Quba-instituutin nuorille jäsenille, joista useat kuuntelevat hip hop -musiikkia. Quba-instituutissa afrikkalaisamerikkalaisia musiikkityylejä, kuten jazz ja hip hop, pidetään yleisesti tärkeänä osana yhteisön kulttuuriperintöä. Seuraavaksi kuvaan projektin tuottamaa oppimiskokemustani kolmen sen aikana keskeisesti esille nousseen teeman kautta: 1. yhteiskunnallisen monimuotoisuuden huomioiminen tutkimuksen lähtökohdissa ja toteutuksessa; 2. osapuolien tavoitteiden vaikutukset tutkimuksen tuloksiin; 3. metodologian valinta ja merkitys palveluoppimisessa. Jokaisen alueen käsittelyssä otan myös kantaa aiemmin esittämiini kysymyksiin, millaista tietoa tuotetaan, miten ja kenelle.

Oppimiskokemus

1. Yhteiskunnalliseen monimuotoisuuden huomioiminen tutkimuksen lähtökohdissa ja toteutuksessa

¹ Tässä yhteydessä haluan kiittää Carol Mulleria inspiroivasta johtajuudesta musiikin tutkimukseen keskittyvän palveluoppimisen alalla. Kirjoituksessa esittämäni argumentit ovat keskeisesti muokkautuneet monien ajatuksia herättävien keskusteluidemme ja pitkäaikaisen yhteistyömme vaikutuksesta.

Palveluoppimisen kautta opiskelijat pääsevät tekemään yhteistyötä paikallisyhteisöissä, jotka edustavat yhteiskunnan moninaisuutta esimerkiksi jäsenien sosiaalisen luokan, sukupolven, kulttuuritaustojen tai uskonnollisten vakaumuksien kautta. Tämä on erinomainen lähtökoh- ta yliopistoasteen kansalaiskasvatukselle, koska akateeminen opiskelu ei vain keskity tiedon keräämiseen vaan myös auttaa oppimaan, kuinka yhteiskunnan jäsenien erilaiset valtasuhteet ja epistemologiset perspek- tiivit vaikuttavat tiedontuottamisen taustalla. Tässä suhteessa hip hop -kulttuuria käsittelevä projektimme osoitti, kuinka erilaisuuden kohtaa- misesta voi muodostua keskeinen osa oppimiskokemusta ja tiedontuotta- mista. Fyysistä välimatkaa Quba-instituutin ja Pennsylvanian yliopistolla on vain muutama kilometri, mutta projektin jäsenien kulttuurierot ja yhteiskunnalliset valta-asetelmat antoivat aihetta pohtia sitä, miten de- mokraattinen yhteistyö käytännössä toteutuisi. Quba-instituutin afrikka- laisamerikkalaiset islaminuskoiset jäsenet edustavat määrältään pientä vähemmistöä amerikkalaisessa yhteiskunnassa, kun taas Penn-opiskelijat olivat luettavissa amerikkalaiseen valtaväestöön valkoisuuden ja keski- luokkaisuuden kautta. Siksi oli myös tärkeää tutustua oleelliseen tutki- mushistorian ja tutkimusetiikan kirjallisuuteen. Ne toivat historiallista syvyyttä tutkimusasetelmamme ymmärtämiseen valottamalla ongelmalähtöistä uskonnollisten vähemmistöjen tutkimushistoriaa sekä antoivat tietoa afrikkalaisamerikkalaiseen väestöön pitkäaikaisesti kohdistuneista toiseuttavista ja epäeettisistä tieteellistä tutkimushankkeista. Tietoisina näistä tutkimusasetelman historiallisista ja kulttuurisista ulottuvuuksista sovimme, että projektin valmistelussa tehdyn taustatutkimuksen ja kes- kusteluiden aikana pyrimme jaettuun päätöksentekoon, mutta että etno- grafian tuottamisessa Quba-instituutin oppilaat rekrytoivat haastatelta- vat henkilöt ja kuvaavat keskeisen audio-visuaalisen materiaalin. Heillä oli päätösvalta siihen, miten ja missä haastattelut toteutettaisiin heidän omassa yhteisössään.

2. Yhteistyön osapuolien erilaisten tavoitteiden vaikutukset tutkimuksen tulok- siin

Palveluoppimisen yhteistyökumppani on usein paikallisyhteisö, joka ei ole tutkimuksellisesti suuntautunut, vaan keskittyy ensisijaisesti palve- lemaan jäseniensä sosiaalisia, henkisiä tai käytännön tarpeita (Hilgen- dorf et al. 2009). Sen vuoksi myös odotukset tutkimusyhteistyön molem- minpuolisista hyödyistä linkittyvät oleellisesti vastavuoroisuuteen. Toisin sanoen tutkimusyhteistyössä on tutkija–tutkittava-asetelman sijaan oleel- lista, että opiskelijat pohtivat tutkimussuhteen inhimillisiä osa-alueita ja

sitä, miten osapuolien mahdollisesti eriävät yhteistyön tavoitteet vaikuttavat tutkimuksen tuloksiin.

Projektissamme osapuolien erilaiset tavoitteet nousivat esille yhteistyön edistyessä seuraavin tavoin. Lähtökohtaisesti projektin tavoite oli tuottaa etnografista tutkimusmateriaalia Quba-instituutin jäsenien hip hop -kulttuuriin liittyvistä asenteista ja ajatuksista. Aluksi projektin jäsenet tekivät taustatutkimusta etsimällä hip hop -kulttuuriin liittyviä julkaisuja ja ajankohtaisia mediaesityksiä, jotka antoivat aiheita ajatuksen vaihdolle ryhmän jäsenien kesken. Siten ryhmän jäsenet saivat perustason kokemuksesta ensikäden lähteiden kokoamisesta ja tulkinnasta. Tehtävien kautta Quban opiskelijat myös esittelivät Penn-opiskelijoille sekä islaminuskoisten että muiden hip hop -artistien kappaleita ja kertoivat, kuinka heidän omat uskonnolliset perspektiivinsä vaikuttavat niiden tulkintaan. Yhteistyön edettyä muutaman viikon ajan Quba-instituutin johtajat pyysivät Penn-opiskelijoita opettamaan Quba-instituutin opiskelijoille yliopisto-opiskeluun tarvittavia taitoja. Tämän järjestelyn he halusivat virallistaa oppimissopimuksella. Vaikka kyseinen opetus ei suoranaisesti liittynyt projektin tavoitteisiin, omalta osaltani linkitin sen projektin kontekstiin opettamalla afrikkalaisamerikkalaista musiikin historiaa tieteellisten tekstien perusteella ja korostamalla työskentelyssä ryhmätyötaitoja, joita opiskelijat voisivat hyödyntää myöhemmin yliopisto-opiskelussaan. Koska yhteistyö kesti vain yhden lukukauden ajan, on huomattava, että nämä aktiviteetit rajoittivat jonkin verran etnografiaan syventymistä. Tämä kokemus opetti, että olisi kuitenkin mahdotonta ja itsekästä ohittaa vastavuoroisuus, kun kenttätyön eteneminen ja tulokset riippuvat olennaisesti sen suhteen laadusta, jonka ulkopuoliset tutkijat luovat paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

3. Metodologian valinta ja sen merkitys palveluoppimisessa

Palveluoppiminen antaa opiskelijoille tilaisuuden pohtia eri tutkimusmenetelmien eettisiä ulottuvuuksia ja hankkia kokemuksia kokeilevista menetelmistä ottaen huomioon, että tutkimusmenetelmien tulee ensisijaisesti edesauttaa yhteistyötä ohjaavien oikeudenmukaisuuden ja demokratian periaatteiden toteutumista. Tämän prioriteetin puitteissa palveluoppiminen antaa opiskelijoille myös mahdollisuuden hankkia uudenlaisia kokemuksia osallistavista ja rajoja rikkovista työskentelytavoista. Koska projektimme rakentui osallistujien dialogiselle yhteistyölle, jota ohjasi ajatus positiivisen yhteiskunnallisen vaikutuksen aikaansaamisesta, osallistava toimintatutkimus tarjosi erityisen sopivan menetelmällisen lähestymistavan. Vaikka musiikintutkimuksessa osallistava toi-

mintatutkimus on toistaiseksi harvinainen ja enimmäkseen maailman eteläisissä valtioissa käytetty tutkimusmenetelmä, se on varteenotettava vaihtoehto erityisesti hankkeissa, joiden keskeisenä tavoitteena on sosiaalisen muutoksen aikaansaaminen (Impey 2002; Beng 2015). Osallistavalle toimintatutkimukselle on monia määritelmiä, mutta Arja Kuula kuvailee toimintatutkimuksen peruseriaatteita seuraavalla tavalla:

[T]oimintatutkimuksessa sekä tutkitaan että yritetään muuttaa vallitsevia käytäntöjä. Tutkimuksen avulla etsitään ratkaisuja ongelmiin – olivat ne sitten teknisiä, yhteiskunnallisia, sosiaalisia, eettisiä tai ammatillisia. Olennaista on se, että tutkittavat eli käytännöissä toimivat ihmiset otetaan aktiivisiksi osallisiksi tutkimukseen mukaan [...]. Toimintatutkimuksessa on olennaista pyrkiä tutkimisen avulla mahdollisimman reaaliaikaisesti erilaisten asiointilojen muutokseen edistämällä ja parantamalla niitä tavalla tai toisella. Yhtä tärkeää on kuitenkin muistaa, että kyseessä on myös tutkimus. Toimintatutkimuksessa tuotetaan aineistoa ja sen pohjalta uutta tutkimuksellista tietoa, vaikka aiotut käytännön muutokset eivät onnistuisikaan. (Kuula 2006.)

Kuulan yhteenvedon lisäksi on mainittava, että osallistava toimintatutkimus painottaa kokeilevia menetelmiä. Projektissamme toimintatutkimukselliset periaatteet toteutuivat ensisijaisesti Quba-opiskelijoiden johtoroolin kautta. Näin ollen etnografian tuottaminen toteutui usein tutkimusmetodologian kokeilevan luonteen mukaisesti sosiaalisina tilanteina, joissa nuoret Quba-opiskelijat eivät kysyneet ennalta määriteltyjä kysymyksiä vaan kävivät spontaania keskustelua haastateltavien kanssa. Tämä käytäntö oli sovittu jo projektia valmisteltaessa, koska ajateltiin sen olevan luontevampi yhteistyötapa kuin perinteinen akateeminen tutkimusote, jonka toteuttamisessa yliopisto-opiskelijoilla olisi ollut kokemuksen ja tiedon antama merkittävä vaikutusvalta. Penn-yliopiston opiskelijat kuitenkin haastattelivat kahta Quba-instituutin imaamia ja kävivät läpi heiltä saatua instituutin omaa musiikkiin liittyvää arkistomateriaalia, josta osia editoitiin mukaan audiovisuaalisiin projekteihin.

Loppujen lopuksi on todettava, että yhteistyöprojekti ei tuottanut tietoa, joka täyttäisi perinteiset akateemiset kriteerit. Monet haastateluista olivat mielipidekyselyjä suosikki-rap-artisteista, joissa haastateltavat myös käyttivät vastauksiaan luovasti itseilmaisuuksiin. Sen seurauksena sekä haastattelijat että haastateltavat toisinaan sujahtivat leikilliseen sananvaihtoon – kuten esimerkiksi poika, joka viittasi hauskuttelevasti mutta samalla kriittisesti joidenkin rap-artistien alkoholinkäyttöön ja naisten vähäpukeisuuteen musiikkivideoissa. Perinteisen 'kontrolloidun'

tutkimusasetelman sijaan haastattelijoiden ja haastateltavien huumorilla dramatisoidut ja toisinaan populaarikulttuurin kentältä omaksutut spontaanit ilmaisukeinot tekivät projektista tieteellisesti vaikeasti tulkitettavan. Vaikka tämänkaltainen projekti ei vastannut tieteellisen ideaalin mukaista etnografiaa, se kuitenkin osoitti, kuinka dokumentaatioperinteen ja tositelevision muokkaaman populaarikulttuurin päällekkäisyys voi tulla osaksi nykyhetkessä tehtyä tutkimustyötä (ks. Corner 2002). Sen suhteen tämä esimerkki osoittaa, kuinka työskentely musiikintutkimuksen kurssilla voi nostaa esille tieteellisesti merkittäviä kysymyksiä nyt kuokoistavan itsedokumentoinnin aikakauden vaikutuksista tulevaisuuden etnografian luonteeseen ja toteuttamiseen. Kaiken kaikkiaan tämä oppimiskokemus osoitti sen, että palveluopiskelu tarjoaa ajatuksia stimuloivan ja käytännön taitoja opettavan pedagogisen lähestymistavan, joka myös auttaa kaikkia tutkimusyhteisön jäseniä pohtimaan, miten yliopistotutkijat käyvät keskustelua paikallisyhteisöjen kanssa ja millaista tietoa tuotetaan, miten ja kenelle.

Lähteet

Alviso, Ric. 2010. "Community Service-Learning in World Music Courses". *SEM Newsletter* 44 (2): 1, 6–7.

Aramburuzabala, Pilar, Lorraine McIlrath ja Héctor Opazo (toim.). 2019. *Embedding Service Learning in European Higher Education: Developing a Culture of Civic Engagement*. Boca Raton: CRC Press Taylor & Francis Group.

Araujo, Samuel ja Vincenzo Cambria. 2013. "Sound Praxis, Poverty, and Social Participation: Perspectives from a Collaborative Study in Rio de Janeiro". *Yearbook for Traditional Music* (45): 28–42.

Averill, Gage. 2010. "Weapons of Mass Instruction: Engaged Ethnomusicology, Service Learning, and Global Citizenship". *SEM Newsletter* 44 (2): 1, 8, 12.

— 2003. "Ethnomusicologists as Public Intellectuals". *Folklore Forum* (34): 49–59.

Beng, Tan Sooi. 2015. "Cultural Engagement and Ownership Through Participatory Approaches in Applied Ethnomusicology". Teoksessa *The Oxford Handbook of Applied Ethnomusicology*, toim. Svanibor Pettan ja Jeff Todd Titon. 109–133. New York: Oxford University Press.

Corner, John. 2009. "Performing the Real, Documentary Diversions". Teoksessa *In Reality TV: Remaking Television Culture*. 2nd ed., toim. Susan Murray ja Laurie Ouellette. 44–64. New York: New York University Press.

Furco, Andrew ja Katrina Norvell. 2019. "What Is Service Learning? Making Sense of The Pedagogy and Practice". Teoksessa *Embedding Service Learning in European Higher Education: Developing a Culture of Civic Engagement*, toim. Pilar Aramburuzabala, Lorraine McIlrath ja Héctor Opazo. Boca Raton: CRC Press.

Harrison, Klisala. 2012. "Epistemologies of Applied Ethnomusicology". *Ethnomusicology* 56 (3): 505–529

Hilgendorf, Amy, Randy Stoecker ja Elizabeth A. Tryon (toim.) 2009. *The Unheard Voices: Community Organizations and Service Learning*. Philadelphia: Temple University Cop.

Hofman, Ana. 2010. "Maintaining the Distance, Othering the Subaltern: Rethinking Ethnomusicologists' Engagement in Advocacy and Social Justice". Teoksessa *Applied Ethnomusicology: Historical and Contemporary Approaches*, toim. Klisala Harrison, Elizabeth Mackinlay ja Svanibor Pettan. 22–35. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars.

Impey, Angela. 2002. "Culture, Conservation and Community Reconstruction: Explorations in Advocacy Ethnomusicology and Participatory Action Research in Northern Kwazulu Natal". *Yearbook for Traditional Music* (34): 9–24.

Kuula, Arja. 2006. "Toimintatutkimus". Luku 5.4 kokonaisuudesta *KvaliMOTV – menetelmäopetuksen tietovaranto*, toim. Anita Saaranen-Kauppinen ja Anna Puusniekka. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjasto. Tarkistettu 23.5.2020. https://www.fsd.uta.fi/metelmäopetus/kvali/L5_4.html

Muller, Carol ja Nina C. Öhman (tulossa). "On Not Knowing: Academically Based Community Service, Faith Based Organizations, and the Transformation of Ethnomusicological Praxis". Teoksessa *Transforming Ethnomusicological Praxis*, toim. Beverley Diamond ja Salwa Blanco. London: Oxford University Press.

Nortomaa, Anna ja Henrietta Grönlund. 2019. "Service Learning, Civic Competencies and Work- Life Skills". Teoksessa *Embedding Service Learning in European Higher Education: Developing a Culture of Civic Engagement*, toim. Pilar Aramburuzabala, Lorraine McIlrath ja Héctor Opazo. 81–92. Boca Raton: CRC Press.

Quba Institute of Arabic and Islamic Studies. Tarkistettu 23.5.2020. [http:// www.qubainstitute.com](http://www.qubainstitute.com).

Titon, Jeff Todd. 2015. "Applied Ethnomusicology: A Descriptive and Historical Account". Teoksessa *The Oxford Handbook of Applied Ethnomusicology*. 4–29. New York: Oxford University Press.

University of Pennsylvania and Quba Institute of Arabic and Islamic Studies. 2008. Hip Hop and Us multimedia project. Philadelphia, PA.

Usner, Eric Martin. 2010. "(U.S.) Ethnomusicology and the Engaged University in the New Century". Teoksessa *Applied Ethnomusicology: Historical and Contemporary Approaches*, toim. Klisala Harrison, Elizabeth Mackinlay ja Svanibor Pettan. 76–95. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars.